

POSLÁNÍ LÍTOSTI

Jiří "Jersey" Buchta

Starý muž kráčet po prašné cestě. Do Albirea mu zbýval ještě notný kus a odpolední slunce pražilo tak, že mu ohýbalo záda až skoro k zemi. V neskutečně špinavých a otrhaných hadrech se belhal kupředu, jakoby odhodlání dodávalo jeho svalům dávno ztracenou sílu. Šoupavým krokem si odíral svrasklou kůži na chodidlech, protože jeho boty byly už léta samá díra. Kolem něj se vznášelo mračno much, ale stařec se po nich neoháněl. Ztratil by příliš mnoho sil. Musel dojít na konec své cesty, musel splnit své poslání. Horko nepřestávalo být nesnesitelné.

„To už je třetí případ moru za poslední měsíc. Nejdřív Sintar, pak Kor, teď Miram. To přeci nemůže být náhoda,“ napodobil Daramil hlas svého učitele a přidal do něj notnou dávku posměchu.

„Zatracená seminární práce, zpropadený Garxan, proč mi musel dát tento úkol? Proč jsem nemohl vyrazit raději s ostatními na průzkum athorských ruin nebo neslídím po zbytecích Pavučiny? Kde je spravedlnost? Kam se poděla a proč na mne zanevřela?“ tyhle a další myšlenky se Daramilovi honily hlavou.

„Dost. Je to otravná práce, ale musím ji dokončit. Pak určitě dostanu nějaký důležitější úkol hodící se víc k mému postavení čarodějnického učedníka. Takže znovu. Mor v Dálavách. Sintar před padesáti třemi dny – sto pět mrtvých, Kor o dvanáct dní později – sto sedmdesát mrtvých. Hmm... V Koru se vždycky starali víc o obchod a o sebe, než o neštěstí druhých. A nakonec Miram, před devatenácti dny. Počet obětí se zatím zastavil na sedmdesáti třech, ale denně umírají další. Co je všechny spojuje?“

Slunce se sklonilo k obzoru a odpolední vedro začalo polevovat. Starcův oděv se přestal lepit na jeho bradavicemi prorostlé tělo. Dnes už se na něm nedal najít ani kousek zdravé kůže, o všechno se podělily nemoci. Ruce se mu třásly, když se snažily tisknout hůl, o niž se stařec opíral. Nebýt jí, už dávno by se zhroutil u cesty a prodýchával se ke své smrti. Jenže on nesmí umřít. Má své poslání, nesmírně důležitý úkol. Jeho splnění se vážilo životy, mnoha životy. Proto když se vzpamatoval z příšerného záchvatu kašle, který by podle všech normálních měřítek měl jeho plíce roztrhat na kusy, vyrazil svým pomalým tempem dál.

„Takže, jak nás to učili? Fakta, koncentrace, vyloučení nemožného a řešení,“ zopakoval si Daramil. Začínal zjišťovat, že si mluví sám pro sebe a dobře věděl, že je to známka počínající psychické vyšinutosti. Bylo mu to jedno.

„Zprávy hovoří jasně. Jednalo se o neznámý druh moru. Napadal jak uzliny, tak plíce. Měl velmi bolestivý a rychlý průběh. Nikdo nepřežil déle jak den a noc od okamžiku, kdy se na něm projevil první příznaky. V Sintaru se podařilo rychle izolovat nakažené, tam výborně zafungoval informační systém města. Kněží zachránili přes třicet lidí. Spojitost mezi obětmi nebyla téměř žádná. Dva bohatí obchodníci, jeden šlechtic, několik řemeslníků, vojáci, chudáci a pomocníci. Zdálo by se, že si je nemoc vybírá náhodně, že se šíří jen tak povětrím. Vždyť se mnozí z nakažených v životě neviděli. Žili jen ve stejném městě. Ve městě, kam došel mor.“

Začalo být trochu chladno. Po denním žáru to byla úleva, ale jen prvních pár minut. Pak se ozvaly klouby. Bolest v nich byla nesnesitelná, páčila a zároveň z ní čišelo napětí, neúprosné, dohánějící k šílenství. Starci se z hrdla vyloudil zvuk podobný vzdechu, ale byl sotva slyšitelný. V krku a hlasivkách se ozval snad staletý zánět a téměř mu znemožnil dýchání. Ruce se mu klepaly čím dál víc a přidal se k nim i třás nohou. Už nemohl udělat další krok, každou chvíli se musel zhroutit. Všechny buňky v těle na něj křičely, spílaly mu, prosily, žadonily, sváděly ho – nech nás zemřít. Přesto posunul nohu vpřed, pomalu, těžce, ale posunul. Měl své poslání. Musel pokračovat dál.

„Přece si musel někdo všimnout něčeho zvláštního, ne?“ položil si Daramil otázku. Nervózně chodil po pokoji, krok, krok, krok, krok, otočka, krok, krok, krok, krok, krok a zase otočka. Zamyšleně si přitom mnul spodní ret a občas si potahoval lalůček pravého ucha.

„Kor. Stejný druh moru, mnohem drastičtější průběh. Pravděpodobně připlul na jedné z lodí plavicích se ze Sintaru. Nakažena byla posádka pěti plavidel, zemřeli všichni na palubě. Záznamy celníků hovoří jasně. Celá posádka všech pěti plavidel. A také celník, jehož zprávu držím v rukou. Jeho žena a dvě děti. Jeho švagr i celá jeho rodina. Ale pak taky zemřelo několik členů jiných korských cechů.“

Obchodníci, důlmistr ze Staré štoly. Dvě děti z nejchudší čtvrti. Kde je souvislost?“ Daramil bezděky odhodil celní zprávu na stůl a dál přemýšlel. Nebyla pravda, že nikdo z těch, co se plavili na oněch pěti osudných lodí ze Sintaru nepřežil. Jeden ano. Museli mu pomáhat ven z lodi, vypadal nemohoucně. Jen oči mu zářily ze svrasklé, nemocné tváře. Budil lítost. Měl štěstí v neštěstí.

Noc pokročila. Zima začala být nesnesitelná. Teplota sice neklesla o víc jak dvacet stupňů, ale pro starce to bylo utrpení. Ke kloubům se přidaly kosti, staré, prokřehlé a změkklé. Zdálo se mu, že se musí každou chvíli rozpadnout v prach. Svalové úpony se od nich štítilivě odtahovaly, jakoby si myslely, že ony jsou něco lepšího. Nebyly. Tuhly, zkrácené věkem, nedostatkem pohybu a prožrané malilinkatými červy. Stařec sice neměl už týden nic v ústech, ale musel si jít ulevit. Bolest ve střevech a močovém měchýři přesáhla hranici, již byl i on schopen snést. Břicho se mu kroutilo, střeva se uzlovala a z krku se dral neslyšný, hrůzný sten. Nebylo na světě bolesti, kterou by si neprožil. Možná neměly všechny ten správný původ, ale co se týče prožitků, intenzity, tvaru a formy, poznal je všechny. Už mohl umřít. Věděl o nich vše. Nemohl. Musel dál. Měl poslání, na jehož splnění závisely osudy mnoha životů. Stařec si omotal hadry těsněji k tělu, sevřel hůl tak pevně, že mu málem kotníky na rukou rozedraly kůži zevnitř, a vyšel zpět na cestu.

V Albireu se noc přehoupala do své druhé poloviny. Většina lidí už spala, ale někteří stále nedávali své mysli odpočinout. Jedním z nich byl Daramil. Stále přecházel po svém nuzném pokoji ve Východní čtvrti blízko Bahenních lázní, chvílemi si sedal na starou rozvrzanou židli a protíral si oči.

„Tak ještě jednou. Sintar, Kor, Miram. Stejná nemoc, stejně podivná a zvláštní. Zaznamenaná v roce 723 k.l. v Boševalu – příčina nezjištěna. Pravděpodobně se vyskytla i roku 613 k.l. v jedné z trpasličích enkláv v Rudavách – ale než byl čas ji zkoumat, všichni na ni pochopili,“ Daramil si uvědomil, že začíná být cynický. Chvilí zapřemýšlel o tom, jestli toto není ten pravý okamžik jít spát, ale nakonec mávl rukou. Však co, jsou mrtví? Jsou. Nikdo z nich mu nic vyčítat nebude.

„Miram. Hmm, tam byl průběh nemoci nejpodivnější. Objevila se najednou na dvanácti místech v různých částech města, hned na druhý den po velkém trhu. Odtud už se šířila mezi lidmi, jako, no jako mor. Ještě, že tam byla ta schopná Riannina kněžka, bez ní by byli všichni mrtví. Díky ní to snad většina přežije. Odhadem dvě stě, dvě stě padesát mrtvých. A jedna záhada. Ztracený pacient. Jeden z prvních nakažených. Na pokraji smrti. Tu noc měl podle všech prognóz zemřít, ale místo toho zmizel. Nikdo jej neviděl odcházet, nikdo si nevšiml ničeho podezřelého. Sám odejít nemohl, jeho nohy už ho dávno nedokázaly unést. Jenže, kdo by ho odváděl z lazaretu? Tam měl tu nejlepší péči, tam mu mohli zmírnit bolest. Kněžka ani neměla čas pořádně jej prohlédnout, stačil jediný pohled a věděla, že nemá šanci. Neplýtvala na něj boží pomocí ani svým časem. Uronila pro něj jen jednu slzu, protože vzbuzoval lítost.“

„Kdo tohle napsal?“ podivil se nahlas Daramil a v jeho hlase se ozval osten sarkasmu. „Kdo má ty sentimentální kecy užvaněné kněžky, která je přepínaná ve své práci, a tak se musí ventilovat v úředních zprávách, kdo to má k sakru číst?“

Málem si odplivl, tak jak to dělával za starých časů, když byl ještě malý. Pak si uvědomil, co chce udělat a slinu rychle polkl.

Svítalo. Po cestě kodrcal dvoukolák tažený postarším hnědákem, který na svět nekriticky cenil své obrovské zuby. Jeho majitel seděl na kozlíku a ospale mžoural očima. Vyrazil časně na trh, doufal, že prodá něco ze své úrody. V tom si všiml shrbené postavy u cesty, která se sotva belhala vpřed. Ha, zdá se, že mu Paní úrody dala šanci udělat hned zrána dobrý skutek. To je příznivé znamení.

Za chvíli už si stařec hověl na kozlíku vedle vozky. Cáry hader měl ovinuty tak těsně kolem sebe, že připomínaly druhou kůži a třásl se zimou. Rosa se perlila na jeho nose, stékala po něm dolů a omývala bradavice. Vozka vedle něj brebentil něco o počasí a zemědělství, ale stařec neposlouchal. Soustředil se na dýchání, na následující okamžik. Musí vydržet do Albirea. Musí to dokázat. Má své poslání. Ve svých starých vrásčitých dlani drží stovky, možná tisíce životů.

Albireo se zvolna probouzelo. Ztichlé město pomalu, jako mlha valící se do údolí, zaplavoval hluk a šum. Vycházející slunce slibovalo další krásný den.

Daramil trhl hlavou. Sotva před hodinou sám sebe uspal nadávkami a spíláním na svého učitele. Byl nepředstavitelně unavený, pod očima se mu udělaly temné váčky a nemohl se pořádně na nic soustředit. Rozepsaná práce o prapodivném moru ležela i s dalšími materiály na jeho stole. Jen celní

zpráva se válela pod ním, důsledek toho, jak do ní před dvěma hodinami vztekle strčil. Pokusil se trochu upravit, ale po minutě marných pokusů to vzdal. Sebral si knihy, co potřeboval na hodinu parakinetiky a vyběhl na ulici.

Vozka se starcem dorazili k albirejské bráně. Stráž se na ně nedůvěřivě dívala a jeden z vojáků přistoupil blíž, aby si poslechl vozkovu žádost o vjezd. Pak ukázal prstem na lidskou trosku v hadrech. Vozka začal něco brebentit o chudých potřebných, znamení Sedmnácti bohů a dobrých skutcích. Mezitím se stihl sedmkrát požehnat znamením Paní úrody. Druhému strážnému se zželelo starce schouleného na voze a přistoupil k tomu prvnímu. Chvíli se o cosi přeli, až ten neústupný zavřel hlavou a poodešel. Měkkosrdcatý voják přistoupil k starci a dal mu do klína minci. Pak se mu podíval do očí a vyhrkly mu slzy.

Daramil spěchal, aby stihl začátek hodiny. Garxan dovedl být pěkně nevrlý. Rozhodl se to vzít kolem Malého tržiště, pokud bude mít štěstí, tudy se dostane na univerzitu včas. Donutil své unavené nohy k běhu a přemýšlel, jak se omluví svému mistrovi za to, že ještě nemá hotovou zadanou práci.

„Zatraceně, zatraceně, zatraceně,“ pomyslel si a běžel dál.

Pak si všiml u tržnice něčeho podivného. Menší shluk lidí, nějaký vesnický hejhula rozhazující rukama a sedící stařec v roztrhaných hadrech, opřený o zeď domu. Lidé sklánějící se nad ním, mince opouštějící jejich dlaně. Slova láska bližních, dar a dobrodiní skloňovaná ve všech pádech. Pohled starcových očí. Živý, spokojený, ba co víc, smyslný. Daramil se zastavil, přitahován těma očima. Kolem něj se prodírali lidé, městskou dlažbu kropily upřímné i neupřímné slzy. Daramilovy nohy se samy od sebe vydaly k té žalostné postavě, jako by jej k sobě připoutala.

A pak si všiml, že stařec se usmívá. Nebyl to úsměv dojatého člověka, který se loučí se světem a konečně našel lidskost okolo sebe. Ne, byl to úsměv dokonaného poslání, splněného úkolu. Byla v něm úleva. Daramil se na starcův obličej dál fascinovaně díval. V okamžiku, kdy jej dav natlačil až těsně k němu, uviděl i něco dalšího. Uviděl zlo, špatnost a zkaženost. Uviděl toho, kdo přežil Kor i Miram. Toho, kdo odplul ze Sintaru. Poznal ten spojovací článek mezi onemocněními, nyní mohl dokončit svou seminární práci.

Ale to už se k němu láskyplně natahovala bradavičnatá ruka a hladila jej po tváři. Daramil cítil, jak do něj přechází slabost, jak ho volá bohyně Mauril ke svým branám, jak se mu nemoc zažírá do celého těla. Vypotácel se ven z toho davu, který si přicházel pro smrt a platil za ni, nadšený, že si vykoupil své předešlé hříchy. Jako v horečkách se potácel podél zdí domů dolů ulicí a lidé se na něj dívaly úkosem. Hlavou se mu honilo strašlivé poznání a horečnatá mysl skládala slova do slohového útvaru. Do řádků a vět, které už nikdo nepřečte. S posledním krokem, chvíli předtím, než ztratil vědomí, dokončil Daramil svou seminární práci.